

Što moramo znati o Europskoj Uniji

Pavao Škoko Gavranović univ. bacc. pol.

Europska Unija: države članice i države kandidatkinje

 Države članice

 (Potencijalne) Države kandidatkinje

Povijest europskih integracija

- Počeci europske integracije: integracijske inicijative pokrenute u zapadnoj Europi nakon Drugoga svjetskog rata; razdoblje obilježeno političkom i gospodarskom rekonstrukcijom, početak Hladnog rata
- Institucionalni temelji današnje Europske unije: Tri zajednice stvorene 1950-ih: Europska zajednica za ugljen i čelik (ECSC), Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom) i Europska ekonomska zajednica (EEC), sa šest država članica
- Tri putanje razvoja: (1) Pristupanje više država članica (“proširivanje”); (2) prijenos veće ovlasti i autonomije odlučivanja na europske institucije (“produbljivanje”); (3) rastuća složenost višestrukih regionalnih aranžmana koji se preklapaju (“diferencirana integracija”)

Proširenje

Izvorne članice: Njemačka, Francuska, Italija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg

1973: Velika Britanija, Irska, Danska

1981: Grčka

1986: Portugal i Španjolska

1990: Istočna Njemačka

1995: Austrija, Švedska i Finska

2004.: zemlje SIE, Cipar, Malta

2007: Bugarska, Rumunjska

2013: Hrvatska

Produblјivanje

- 1963/64: Sud pravde jača pravo Zajednice protiv država članica
- 1985: Jedinštveni europski akt ukida veto država članica u mnogim područjima politike, jača Europski parlament
- 1991.: Ugovor iz Maastrichta stvara Europsku uniju; postaviti temelje za euro; potiče integraciju (vanjska politika, unutarnji poslovi)
- 1997./2000.: Ugovori iz Amsterdama i Nice reformiraju institucije EU prije proširenja; uključuju Schengenski sporazum u ugovore EU
- 2007.: Lisabonski ugovor pojednostavljuje institucionalnu strukturu, daje jedinstvenu pravnu osobnost EU © na snazi od 2009.

Upravljanje EU: temeljne karakteristike

Više od međunarodne organizacije, manje od države:
EU je kombinacija međuvladinosti (kontrola država članica) i supranacionalizma (paneuropski mandat)

Višerazinsko upravljanje:
EU donosi obvezujuće zakone u širokom rasponu područja, ali uglavnom okvirne zakone koje su odredile države članice; države članice zadužene za provedbu politike

Nesigurna legitimnost:
Više demokratskih mehanizama nego u bilo kojoj drugoj međunarodnoj organizaciji, ali ograničen interes/sudjelovanje građana i sve veći euroskepticizam

Temeljne institucije EU

Institucije	Sastav	Uloga u vlasti
Europsko vijeće (Bruxelles)	Čelnici država članica (međuvladini)	Definira zakonodavne, izvršne ciljeve
Europska komisija (Bruxelles)	EU birokrati (nacionalni)	Izvršne, neke zakonodavne funkcije
Vijeće Europske unije (Bruxelles)	Ministri država članica (međuvladini)	Zakonodavna, neke izvršne funkcije
Europski parlament (Strasbourg, Bruxelles)	Izabrani zastupnici u Europskom parlamentu (nacionalni)	Zakonodavna
Sud pravde (Luxembourg)	EU suci (nacionalni)	Sudska

Europsko vijeće

- Sastanci šefova država ili vlada iz svih država članica, stalni predsjednik (Charles Michel)
- Raspravlja o hitnim pitanjima; definira ciljeve politike; odlučuje o institucionalnoj reformi i ključnim kadrovima
- Obično se sastaje 5-10 puta godišnje, donosi odluke konsenzusom (malo izuzetaka)

Evropska komisija

- Jedan povjerenik po državi članici, odgovoran za određeni portfelj, na čelu s predsjednikom (Ursula von der Leyen)
- Nadzire provedbu prava EU; upravlja programima i financijama EU; inicira zakonodavstvo EU; neke prve regulacijske funkcije
- Nastoji govoriti jednim glasom (unutarnje podjele obično se ne izvještavaju izvana)

Vijeće Europske unije

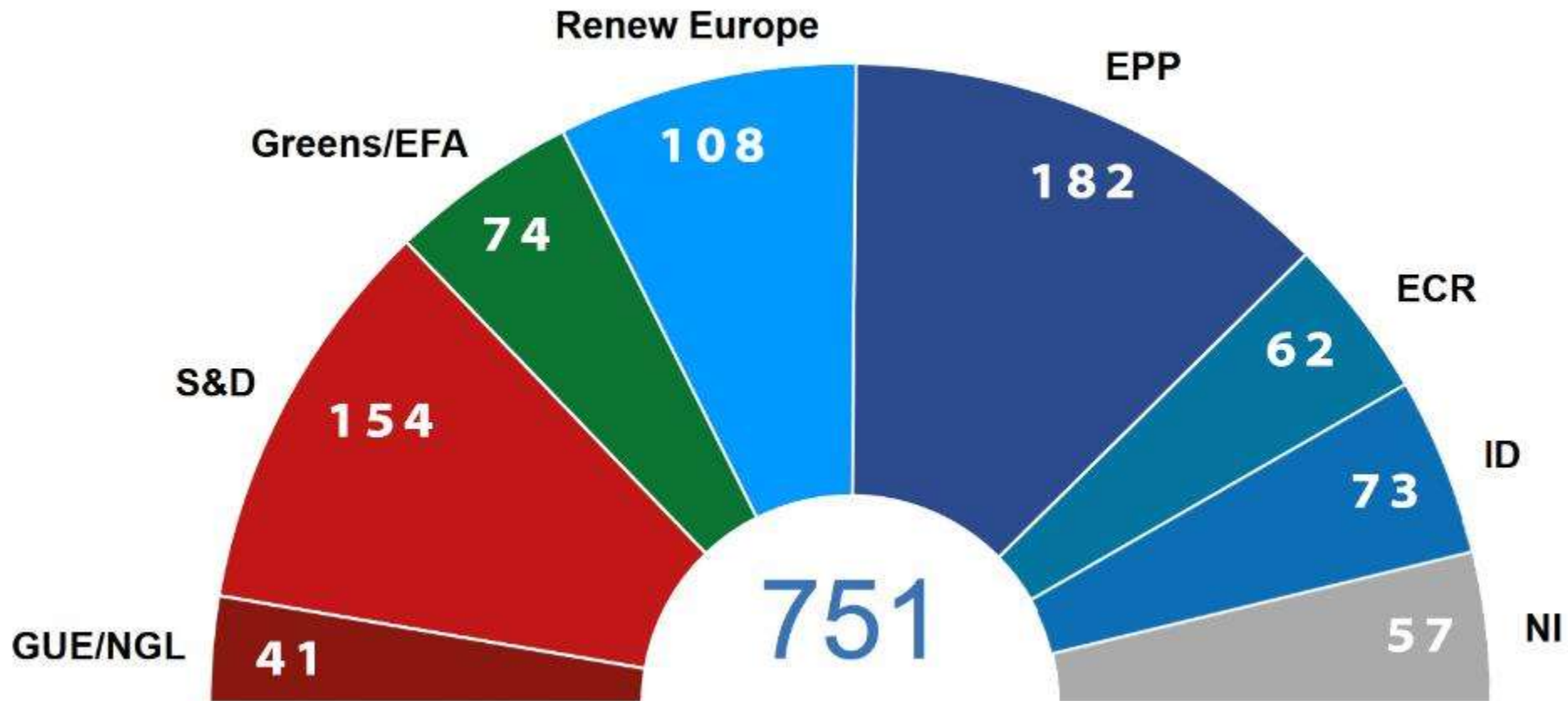
- Jedan ministar po državi članici; sastav varira ovisno o području politike; predsjedništvo se mijenja između država članica svakih šest mjeseci (trenutačno: Francuska)
- Mora donijeti sve obvezujuće zakone EU; prati Povjerenstvo; izvršnu ulogu kroz nacionalne birokracije
- Odlučuje jednoglasno ili kvalificiranom većinom
- Također se naziva "Vijeće ministara" ili samo "Vijeće"

Europski parlament

- 705 izabranih članova, organizirani u transnacionalne stranačke skupine, pod predsjedanjem predsjednika (Roberta Metsola)
- Mora donijeti zakone EU-a u većini područja politike (zajedno s Vijećem); ispituje Povjerenstvo
- Obično odlučuje prostom većinom

Sastav Europskog parlamenta

Hrvatski zastupnici

